

ZIJN DE FRIESE PAARDEN FRIES?

door K. Kleine, Peperstraat 3, 7982 AT Diever

In de "Hedendaagsche Historie van het Landschap Drenthe" (1795) meldt Mr. J. van Lier: "De Paarden, die in dit Gewest vallen, zijn doorgaans zwart van kleur, van middelmatige grootte; sterk en van goede leden voorzien. De Boerelieden moeten verscheiden dezer nuttige dieren tot hun Akkerwerk houden, doch gebruiken zelden andere dan Merriën, om daar uit Veulens te kunnen trekken. Nog jong worden deze op de binnenlandsche Markten verkogt, en naar Vriesland en Groningerland vervoerd; alwaar men dezelve, tot ze drie of vier jaren oud zijn, opvoed, om ze vervolgens wederom te verkopen. Doch daar is'er ook in het Landschap, die hun werk daar van maken, en drie en vierjarige Paarden afleveren. Op eenige Dorpen onderhoud men Springhengsten. Des Zomers laat men de Paarden in de Weide lopen, en des Winters voert men dezelve op de Stallen, meest met onuitgedorste Garven, die men tot hakzel snijdt. Men geeft dezelve Putwater te drinken."

Mr. J. Tonkens schrijft in zijn Inleiding in bovengenoemd werk: "Men houdt hier egter ook Paarden, niet slechts tot eigen gebruik, maar deels ook om daar mede handel te drijven. * Ook was men reeds voorlang op het aanfokken van goede Veulens bedagt: ten welken einde de Staten van dit Landschap, door den Stadhouder aangespoord, reeds in denjare 1663, een besluit namen, dat elk, die zijn werk maakte van Hengsten of Dekpaarden te houden, vermaand zoude worden, om zig van zodanige goede Paarden te voorzien, waaruit een goed Ras of goede Lage, konde verwacht worden, tot dat hierop nader ordre zoude zijn gesteld: 't Welk ook in 't begin van deeze Eeuw geschiedde door een Staatsbesluit, dat 'er voortaan Keurhengsten zouden gehouden worden, volgens een Reglement, daar van op te maken. Thans egter heeft zulks geen plaats meer, zijnde de laatste Keurhengsten afgeschaft bij een Staatsbesluit van den jare 1726. Ook mag men met reden oordelen, dat het belang, dat elk voor zig zelve heeft om zig van goede Paarden te voorzien, deze voorzorg onnodig maakt. Men vindt hier dan ook nu nog zeer schone Paarden, die inzonderheid hoog geschat worden bij de Friezen, die dezelve jaarlijks hier, in eene grote menigte, op de Jaarmarkten, en langs de huizen opkopen, en ze naderhand, tot zeer hoge prijzen, wederom verkopen aan de Hollanderen, bij welken ze, onder den naam van Friesche Paarden, den hoogsten roem dragen."

* Voor twee Eeuwen, schijnen de paarden hier veel zeldzamer geweest te zijn dan tegenwoordig. Althans uit het Boek van Corn Kempius de Origine, fitu, quantitate et qualitate Frisise, welk in 't jaar 1588 het ligt zag, blijkt () dat de Drenthers, ten dien tijde, hunne landen met Ossen bebouwden, en dikwijls vier of vijf paar Ossen, nevens twee Paarden, voor de ploeg spanden, 't Welk nu hier met reden, iets vreemds zoude schijnen

Friese hengst tekening Marleen Felius